

Advies

Toekomst Tennis

Gemeente Beesel

Projectnummer: 15.2200104
Datum: 28 januari 2016

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1: Trends en ontwikkelingen	3
1.1 Demografische ontwikkelingen Beesel	3
1.2 Dokter Krimp Tennis Beesel	3
1.3 Ledenontwikkeling georganiseerde sport landelijk	4
1.4 Ontwikkeling tennis	4
1.5 Tennisbanen en de (toepassing van de) richtlijnen	6
1.6 Regio	6
1.7 Accommodatie en duurzaamheid	7
2: Analyse verenigingen	8
3: Advies toekomst tennis Beesel	10
Bijlagen:	
1: Demografische ontwikkelingen gemeente Beesel	12
2: Dokter Krimp Tennis Beesel	15
3: Artikel Sportaccom	17
4: Tennisverenigingen in regio	18
5: Ligging banen	19
6: Subsidieregeling Energiebesparing en duurzame energie sportaccommodaties	20

Dit rapport is een uitgave van Huis voor de Sport Limburg, Sittard, 28 januari 2016.

© Huis voor de Sport Limburg 2016. Niets uit deze publicatie mag gekopieerd of anderszins overgenomen worden zonder overleg met Huis voor de Sport Limburg of de opdrachtgever.

Inleiding

Gemeente Beesel is met de tennisvereniging TC Ruiver in overleg over een accommodatievraagstuk. Om daarover goede, onderbouwde besluiten te nemen, heeft de gemeente Beesel Huis voor de Sport Limburg gevraagd om een realistisch toekomstperspectief voor het tennis in de gemeente Beesel te schetsen. Om een compleet beeld te schetsen is tevens voor gekozen om TC 't Bronshout mee te nemen.

Het toekomstperspectief is gebaseerd op de trends en ontwikkelingen binnen de tennissport en de ervaringen elders. Daarbij is in gesprekken met de twee verenigingen input over de lokale situatie opgehaald. Het uiteindelijk advies is geschreven op deze gegevens, waarbij er (nog) geen afweging is gemaakt op basis van de wensen van de verenigingen, gemeente of financiële kaders (onderhoud, investeringslasten, et cetera). De uitkomsten in dit rapport zijn besproken met de beide verenigingen.

In dit rapport worden in het eerste hoofdstuk de trends en ontwikkelingen in en rondom het tennis beschreven, aangevuld met de demografische ontwikkeling van Beesel en er wordt ingegaan op de benodigde tennisbanen. In hoofdstuk 2 volgt een analyse van de huidige situatie van de tennisverenigingen in Beesel, waarna in het laatste hoofdstuk een richtinggevend advies aan de gemeente wordt geformuleerd. Ter afsluiting van hoofdstuk 3 is de reactie van de besturen van beide tennisverenigingen op de geschetste scenario's beschreven.

1 Trends en ontwikkelingen

1.1 Demografische ontwikkelingen Beesel

De demografische ontwikkelingen zijn voor Limburg en de gemeente Beesel in het bijzonder een punt van aandacht. De vergrijzing enerzijds en de ontgroening anderzijds vragen van de beleidsbepalers voortschrijdend inzicht.

Door de demografische ontwikkeling ontstaat er een verandering van de vraag m.b.t. activiteiten en voorzieningen. Zowel de gemeente als aanbieders van activiteiten mogen zich afvragen; 'is het belangrijk dat de activiteit wordt geboden en op welk niveau?'. 'Moet dit in alle kernen of gecentraliseerd op één c.q. twee plaatsen in de gemeente?' De mogelijkheden van samenwerking moeten worden verkend en activiteiten moeten worden verbonden om toekomstbestendigheid te garanderen. Indien men op deze wijze de activiteiten concentreert, kan verarming van het voorzieningenniveau worden voorkomen.

In de bijlage 1 zijn de demografische cijfers van de gemeente Beesel weergegeven (bron: Etil). Hieruit blijkt dat het inwoneraantal in Beesel tot 2030 met 4,2% zal dalen. De leeftijdsgroepen tot 65 jaar dalen fors en de groep 65+ stijgt. Dit past in het algemene beeld van Noord-Limburg. De situatie per kern verschilt. De daling in de kernen met tennisaccommodaties is als volgt: Beesel - 11,9% en Reuver -3,9%. Om het beeld compleet te maken de bevolking van de kern Offenbeek daalt tot 2030 met 0,4%.

1.2 Dokter Krimp Tennis Beesel

Huis voor de Sport Limburg heeft een instrument ontwikkeld waarmee Limburgse verenigingen in een handomdraai de impact van vergrijzing, ontgroening en krimp op hun ledenbestand kunnen berekenen. Hiermee willen wij de betekenis van krimp voor (sport)verenigingen visueel maken en de discussie hierover op gang brengen. De bedoeling is dat lokale overheden en verenigingen kijkend naar de toekomst snel en adequate maatregelen treffen.

Aan de hand van de huidige ledenaantallen per vereniging zien we ook hier een duidelijke afname van het ledenbestand.

- TC Ruiver verliest van 2015 naar 2030 ongeveer 21 leden en komt uit op 155 leden;
- TC 't Bronshout verliest van 2015 naar 2030 ongeveer 21 leden en komt uit op 126 leden;

De prognoses laten een totaal ledenverlies zien, in 2015 zijn er 323 en in 2030 nog 281 leden. Dit is een afname van 42 leden, oftewel 6,5%. Bovendien verandert de samenstelling van de leden. De leeftijdscategorie 65+ zal toenemen. Zie bijlage 2.

1.3 Ledenontwikkeling georganiseerde sport landelijk

De landelijke koepel NOC*NSF houdt de ledenontwikkeling van de aangesloten bonden bij. Uit deze cijfers blijkt het volgende (bron: NOC*NSF):

Het totale ledental over 2013 komt uit op 5.366.113. Dat is 525.927 meer dan het ledental over 2012 (4.840.186). Dit aantal geldt voor alle 76 aangesloten sportbonden. Deze stijging is veroorzaakt door de toetreding van Sportvisserij Nederland begin 2013 met nu 589.773 leden. Voor de 75 sportbonden exclusief Sportvisserij Nederland geldt dat er sprake is van een lichte daling. Zij zijn van 4.840.186 met een afname van 63.846 naar 4.776.340 gedaald.

Met name voor de Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond (KNLTB) betekent het ledenverlies over het jaar 2012 een behoorlijke daling van het aantal leden. De KNLTB had in 2012 nog 674.696 en in 2013 nog 625.666 leden. Dat is een verlies van 49.030 (7,3%) leden in één jaar. Ondanks deze daling is de KNLTB nog altijd met afstand de tweede georganiseerde sport in Nederland. Ter illustratie, er zijn evenveel mensen lid van een tennisvereniging als van alle hockey-, gymnastiek-, korfbal- en handbalverenigingen samen.

1.4 Ontwikkelingen tennis

(bron: brancherapport tennis (Mulier Instituut, 2015))

De KNLTB geeft zelf aan dat er sinds 2010 een tendens waarneembaar is dat er elk jaar circa 3% minder leden aan de tennissport deelnemen. Ook het aantal mensen dat buiten de bond om tennist is afgenomen. De afname van het aantal leden zijn voornamelijk recreatieve spelers en geen competitiespelers. Dat aantal is de laatste jaren redelijk stabiel gebleven. Er zijn een aantal redenen te noemen voor de afname van het aantal leden:

1. Het toegenomen aantal alternatieven voor tennis als tijdsbedrijf
2. De vergrijzing
3. Economische crisis; veel mensen die tennis als tweede sport beoefenden hebben vanwege de economische crisis hun lidmaatschap opgezegd.

Minder leden betekent kwaliteitsverlies voor de vereniging op nagenoeg alle fronten, zowel in aanbod als in organisatiekracht en financiën. Het is niet te verwachten dat het aantal tennissers in de gemeente significant zal toenemen, vandaar dat er geadviseerd wordt om te kijken waar de ondergrens ligt qua aantal leden. Hoeveel leden heeft de vereniging nodig om:

- Een goed uitdagend aanbod te kunnen realiseren voor alle doelgroepen;
- Voldoende kader te kunnen krijgen;
- Voldoende inkomsten / contributie;
- Voldoende bezetting van de banen te hebben / exploitatie mogelijk te maken;
- Kantine open te kunnen houden;

In het brancherapport tennis 2015 wordt aangegeven dat 66% van de verenigingen met minder dan 250 leden de toekomst somber tot zeer somber inzien. Van de verenigingen met meer dan 250 leden is 65% positiever over het toekomstperspectief. Verenigingen met meer dan 500 leden zien de toekomst het meest positief, namelijk 71%.

Indien de vereniging de ondergrens nadert of er wellicht al overheen is, lijkt het voor de hand te liggen om te kijken naar alternatieven, dit kunnen grofweg twee mogelijkheden zijn:

- Samenwerking met een andere tennisvereniging;
- Samenwerking met een ander soort vereniging of particulier initiatief;

Er is een trend waarneembaar dat de kleinere tennisverenigingen steeds vaker de samenwerking met andere tennisverenigingen (ook buiten de eigen gemeente) opzoeken. Bijvoorbeeld gedeelde lidmaatschappen jeugd en uitwisseling leden ten behoeve van competitieteams.

Het binden van leden heeft prioriteit bij de KNLTB, maar wel met toekomstbestendige verenigingen. Ondanks de daling van het aantal leden (van 700.000 naar 600.000) zijn er nog steeds afgerond 1.700 tennisverenigingen. Dat is een wat vreemde ontwikkeling, welke wel aangeeft dat er steeds meer kleinere verenigingen zijn.

De KNLTB heeft via de 'afmeldmonitor' een goed beeld verkregen van het verloop van de leden. Het blijkt dat leden niet zozeer een andere sport kiezen, maar dat ze slechts kort lid zijn. Ze zeggen hun lidmaatschap na één of twee jaar weer op. Dit betekent een uitdaging voor de verenigingen om te zorgen dat het lidmaatschap de eerste jaren zo interessant mogelijk is. Bind die leden aan de club en zorg dat ze blijven. Zorg dat leden veel op de baan staan en bijvoorbeeld competitie spelen, want die leden zeggen veel minder snel op. Analyses als deze hebben bij de KNLTB geleid tot een groot aantal producten om leden te werven en te behouden, gericht op verschillende doelgroepen. In de leeftijdscategorie 35+ is de KNLTB nog steeds de grootste sportbond. Tennis kan men nu eenmaal langer beoefenen dan hockey en voetbal. Bovendien zijn er projecten om ouderen langer fit te laten tennissen.

Seizoenverlenging is in de gedachten van veel mensen gekoppeld aan de komst van *all weather*-banen. Wellicht mede geprikkeld door deze concurrentie vanuit verenigingen met *all weather*-banen zijn de laatste jaren ook meer gravelverenigingen overgegaan tot seizoenverlenging. Met goed onderhoud blijft gravel ook prima speelbaar, zolang het niet vriest.

Facilitair zit de uitdaging bij verlenging van het seizoen dan ook niet zozeer in de baansoort, als wel in de 'exploitatie'. De kosten zijn hoger (verlichting, verwarming, onderhoud), maar de intensiteit van het gebruik van de banen en de omzet in het clubhuis zijn in de winter lager dan in de zomer. Daarbij komt dat een 'jaar-rond exploitatie' ook meer vergt van de vrijwilligers. Interessant is dat een deel van de 'oplossing' zit in het organiseren van wintercompetities en -toernooien, omdat die zorgen voor de gewenste intensiteit in gebruik. Voor de 'slappe' tijden zijn pasjessystemen en beperkte openstelling van het clubhuis veelgebruikte oplossingen.

De KNLTB heeft na onderzoek aangegeven gravel als ondergrond actief te promoten. Op gravel zijn alle facetten van tennis beter te leren (o.a. ten behoeve van toptennis). Daarnaast blijkt gravel qua ondergrond het minst blessuregevoelig.

De vele alternatieven die er de laatste jaren voor tennis zijn opgekomen gaan niet meer weg, integendeel. Wat voor tennis spreekt is het sociale aspect. Bij de motieven om te (blijven) tennissen scoort dit motief hoog. De activiteit tennis combineert goed met sociale contacten en gezelligheid, op het terras en in het clubhuis. In wijken en dorpen vallen steeds meer sociale verbanden (kerk, vakbond, coöperatie) weg. Families worden kleiner en wonen op afstand. Voorzieningen waar men elkaar als vanzelfsprekend ontmoet (bank, school, dorps huis, supermarkt) verdwijnen of worden grootschalig en onpersoonlijk. In die steeds minder samenlevende samenleving resteert het clubhuis van de sportvereniging als een van de laatste plekken voor ongedwongen contact.

Dit sociale belang van de (tennis)verenigingen en hun clubhuizen wordt onderschat. Het zichtbaar maken van dit sterke punt van sport kan helpen bij het aantrekken en behouden van nieuwe groepen (jong)volwassenen. Daarnaast geven veel tennissers zelf aan te tennissen om gezondheidsredenen en het feit dat je deze sport tot op hoge leeftijd (aangepast qua speltype en niveau) actief kunt beoefenen. Dit maakt tennis tot een interessante partner voor gemeenten, zeker nu met invoering van de 3 decentralisaties. Zie ook bijlage 3: artikel in 'sportacomm' december 2014.

1.5 Tennisbanen en de (toepassing van de) richtlijnen

De KNLTB hanteert momenteel een richtlijn van 50 - 70 spelers per baan, ongeacht de baansoort. Op verlichte banen kan de richtlijn tot 90 spelers per baan worden opgevoerd.

Nadrukkelijk dient te worden vermeld dat de behoefte voor het aantal spelers per baan per vereniging sterk kan verschillen. De richtlijn dient daarom niet te strikt te worden gehanteerd als absolute rekeneenheid bij het bepalen van het aantal benodigde banen. Het is ook van belang nauwkeurig te kijken naar factoren die de banendruk kunnen beïnvloeden, bijvoorbeeld het aantal deelnemende teams voor competitie en toernooien en het daarvoor benodigde aantal banen. Daarnaast zijn maatschappelijke factoren en demografische opbouw binnen een vereniging mede bepalend voor de bezetting van de tennisbanen overdag en 's avonds.

Momenteel hebben de twee tennisverenigingen samen 10 banen in gebruik. Alle banen zijn verlicht. Onderstaand schema laat het aantal banen zien per vereniging en totaal bij de richtlijn van 90 leden per baan.

	TC Ruiver	TC 't Bronshout	Totaal
Aantal banen 2015	6	4	10
Aantal banen 2015 norm 90	2	2	4
Aantal banen 2030 norm 90	2	2	4

Volgens deze richtlijn zijn er nu en in 2030 in de gemeente Beesel nog maar 4 verlichte tennisbanen nodig. Dit geldt zowel in de situatie van 2 aparte tennisparken als in het geval van (fictief) 1 tennispark.

Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat in deze situatie in samenspraak met de verenigingen goed gekeken moet worden naar het aantal competitie spelende leden. Er zijn minimaal 4 banen per accommodatie nodig om op een adequate wijze competitie te kunnen spelen.

1.6 Regio

Naast de twee tennisverenigingen in Beesel zijn er in buurgemeenten ook diverse tennisverenigingen, variërend in omvang, maar wel verenigingen die kampen met vergelijkbare ontwikkelingen als de tennis in Beesel. Samenwerking, afstemming en uitwisseling vindt nadrukkelijk plaats tussen de verenigingen uit de gemeente Beesel en T.C. Swalmen. Met de andere verenigingen gebeurt dit zeer beperkt. Dit heeft er ook mee te maken dat de Maas echt een grens is, aangezien er alleen een veerpontverbinding is. In bijlage 4 staat een overzicht van tennisverenigingen in de regio.

1.7 Accommodatie en duurzaamheid

De meeste gemeenten in Nederland hebben duurzaamheid hoog in het vaandel staan, zo ook Beesel. Landelijk is er een ontwikkeling naar steeds meer toekomstbestendige en duurzame (tennis)accommodaties; dus goed geïsoleerd, beschikt over zonneboilers voor warm water, zonnepanelen en LED verlichting. Hierdoor ontstaat al snel een besparing van 75% op de energiekosten. Door samenwerking in de realisatie hiervan met de gemeente en verenigingen ontstaat hier een win-win situatie.

2 Analyse verenigingen

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie van de verenigingen geanalyseerd. De analyse wordt gedaan op basis van de input, die is ontvangen in de gesprekken met de verenigingen en de in het vorige hoofdstuk beschreven trends en ontwikkelingen. In de analyse zal aandacht zijn voor de programmering (activiteiten, leden, et cetera), de accommodatie en beheer en exploitatie.

Wanneer er wordt gekeken naar de programmering, zijn er in de gemeente Beesel twee kleine, zelfstandige tennisverenigingen, die momenteel zichzelf prima krijgen georganiseerd. TC Ruiver heeft in verhouding tot andere verenigingen veel jeugdleden (circa 40% van het totaal aantal leden). Beide verenigingen hebben een behoorlijk aantal competitieleden en ze maken allebei gebruik van een trainer via TML. Bovendien hebben beiden een behoorlijk aantal seniorleden. Op deze doelgroep leggen beide verenigingen de focus, omdat de vereniging op deze leden draait.

Verder zijn beide verenigingen actief in het organiseren van activiteiten voor hun leden en wordt er door jaarlijks basisschool clinics te organiseren (naast de Open Dagen) aan ledenwerving gedaan. Daarbij proberen de verenigingen ook vernieuwend te zijn in hun aanbod door onder andere te luisteren naar de wensen van de leden. Zo organiseert TC 't Bronshout bijvoorbeeld laagdrempelige, ongedwongen toernooien en heeft TC Ruiver nieuwe lidmaatschapsvormen ingesteld. Daarbij proberen beide verenigingen ook een actieve rol in hun kern op te pakken om ook een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid.

Het werven van vrijwilligers is voor beide verenigingen een voortdurend aandachtspunt. Het lukt beide verenigingen op dit moment goed om de benodigde vrijwilligers te werven. De ene vereniging (TC Ruiver) doet dat door een vrijwilligersplicht en de andere vereniging door vrijwilligers een korting op de contributie aan te bieden. Daarbij is TC Ruiver gestart met Whoz Next, wat een project is om jeugdleden te enthousiasmeren voor vrijwilligerstaken.

Ten slotte proberen beide verenigingen samenwerkingen op te zoeken. Dat doen ze enerzijds met elkaar door een gezamenlijk toernooi te organiseren, delen de onderhoudsploegen materialen en ondersteunen ze elkaar bij het werven van jeugdleden. Daarnaast proberen beide verenigingen lidmaatschapspakketten op te zetten voor leden van de lokale voetbal- en/of volleybalvereniging. Ten slotte bestaat er een samenwerking tussen TC 't Bronshout, TC Ruiver en TC Swalmen op het gebied van jeugdleden.

Beide accommodaties eigendom van de vereniging, waarbij de grond in erfpacht is. Beide verenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor het volledige onderhoud van hun complex. Het lukt beide verenigingen op dit moment goed om dit onderhoud met eigen middelen te doen. Beide verenigingen zijn financieel ook gezond. Wel wordt met een dalend aantal leden de financiële druk groter. Beide verenigingen zijn mede daarom ook aan het overwegen om naar een jaarrond exploitatie te gaan. Op dit moment hebben de verenigingen gravelbanen, waardoor er alleen in de zomer wordt gespeeld.

De accommodatie van TC 't Bronshout is volgens onderzoek van Bureau Kragten (advies-, ontwerp- en ingenieursbureau) binnen afzienbare tijd aan vernieuwing toe. Daarom heeft het nu een commissie ingesteld die de toekomst van de accommodatie bekijkt, waaronder de banen. De keuze voor het soort baan en een daarmee samenhangende jaarrond exploitatie is mede bepalend voor de ontwikkeling van de algehele accommodatie. De verwachting is dat de vereniging voor gravelbanen gaat kiezen. Qua capaciteit (4 banen) is de accommodatie op dit moment noodzakelijk, gezien het aantal competitie spelende leden.

TC Ruiver heeft een nieuwe accommodatie, maar kent wel een ander probleem. De vereniging heeft als één van de weinige verenigingen de banen in oost-west richting liggen (zie bijlage 5 voor een overzicht). Dit kan in combinatie met lage bebossing en laagstaande zon problemen opleveren bij het spelen van tennis. Diverse spelers hebben bij de vereniging aangegeven dit als groot probleem te ervaren. De vereniging is daarom aan het overwegen om een aantal banen te draaien. Alternatief is het aanbrengen van snelgroeiende beplanting aan de westzijde van het complex. In beide gevallen moet het kosten- en onderhoudsaspect worden bekeken.

Voor de rest is de accommodatie van TC Ruiver toekomstbestendig. Het aantal banen, is gezien de norm, wel te hoog. Aan 4 banen zou TC Ruiver voldoende hebben, gezien het aantal competitie spelende leden.

3 Advies toekomst tennis Beesel

Op basis van de in hoofdstuk 1 genoemde en beschreven trends, ontwikkelingen en cijfers en de analyse van hoofdstuk 2 kan worden geconcludeerd dat tennis in Beesel ook in de toekomst maatschappelijke waarde heeft. De tennissport is echter wel aan verandering onderhevig. Het niet inspelen op deze veranderingen zal leiden tot een verdere afname van deelname aan de tennissport, waardoor de verenigingen verder onder druk komen te staan.

Gezien de huidige situatie en de huidige kracht van de verenigingen worden er op korte termijn geen problemen voor de tennissport in de gemeente Beesel verwacht. Op midden-lange termijn zal de druk op de verenigingen echter toenemen. Om het tennis in de toekomst te behouden voor de gemeente Beesel, zijn een aantal scenario's mogelijk. Hierbij dient er rekening te worden gehouden met de ontwikkelingen, de feitelijke lokale en regionale situatie, de leefbaarheid en kleinschaligheid van de kernen. De mogelijke scenario's:

1. Handhaven twee aparte verenigingen;
2. Eén vereniging twee kernen;
3. Eén vereniging in gemeente Beesel;

Op basis van het uitgangspunt om te streven naar een gezond en toekomstbestendig tennis in Beesel, komen wij tot de volgende bevindingen op de genoemde scenario's:

Handhaven twee aparte verenigingen

Gezien de verwachte aantal leden in de toekomst blijven er in dit scenario twee kleine verenigingen over. Dat brengt een risico met zich mee, aangezien deze kleine groep dan de vrijwilligerstaken op zich moeten nemen en voor het onderhoud van het park moeten zorgen.

Dit scenario zou kansrijk kunnen zijn wanneer enerzijds de kosten voor de verenigingen dalen door bijvoorbeeld het aantal banen te verminderen en te investeren in duurzaamheid. Verder zouden de verenigingen moeten worden ondersteund in het ontwikkelen van aanbod voor nieuwe doelgroepen (met name ouderen). Daarnaast zouden de verenigingen kunnen worden ondersteund in het opzetten van samenwerkingen. Dit kan samenwerking tussen de lokale tennisverenigingen zijn, maar ook met andere tennisverenigingen in de regio. Ten slotte is het in dit scenario aan te bevelen om de samenwerking tussen de verschillende verenigingen in de beide kernen te versterken, teneinde het diverse aanbod in de betreffende kern zo goed als mogelijk in stand te houden in het kader van leefbaarheid.

Eén vereniging twee kernen

In dit scenario gaan de beide verenigingen samen tot één vereniging, maar blijft er in iedere kern een tennisvoorziening overeind. Dit heeft als voordeel dat er enkele vrijwilligers- en bestuurstaken centraal aangepakt kunnen worden en dat er minder banen nodig zijn, omdat er op één complex competitie gespeeld kan worden. Voor recreanten blijft er daarentegen wel een tennisvoorziening in de eigen kern.

In dit scenario blijven uiteraard de aanbevelingen overeind om te investeren in duurzaamheid en samenwerking.

Eén vereniging in de gemeente Beesel

In dit scenario fuseren beide verenigingen tot 1 tennisvereniging op één complex. Hierdoor zou een vereniging met een kleine 300 leden ontstaan, wat volgens de normen van de KNLTB een toekomstig bestendige vereniging zou zijn. Een vereniging van een dergelijke omvang brengt uiteraard diverse voordelen met zich mee, waardoor het tennis op termijn in de gemeente Beesel geborgd blijft. Het nadeel is dat hiermee tennis uit één van de kernen zal verdwijnen, terwijl beide verenigingen op dit moment sterk geworteld zijn in hun eigen kern en voornamelijk leden uit hun eigen kern trekken. In dit scenario moet ook rekening worden gehouden met het leefbaarheidsvraagstuk in de kernen.

Algemene aanbevelingen voor gemeente Beesel

In alle drie de scenario's komen een aantal algemene thema's terug. Op basis daarvan kunnen een aantal aanbevelingen worden gedaan aan de gemeente:

- Duurzaamheid: investeren in duurzame oplossingen op een accommodatie is een mogelijkheid om de kosten voor een vereniging te verlagen. Vanaf 4 januari 2016 is er voor verenigingen de mogelijkheid om hiervoor subsidie vanuit het Rijk te krijgen. Zie bijlage 6 voor meer informatie. Mogelijk zijn binnen de gemeente Beesel hiervoor ook mogelijkheden. Het is in ieder geval aan te bevelen om hier op korte termijn met de verenigingen naar te kijken en indien nodig een business case op te stellen;
- Het lijkt gewenst om in samenwerking te investeren. Op korte en midden-lange termijn. Samenwerking tussen de twee tennisverenigingen, maar vooral ook in samenwerking tussen diverse vrijetijdsaanbieders in de kernen;
- Ontwikkel een visie voor de toekomst van het tennis in Beesel. Dat kan door in overleg met de tennisverenigingen voor een toekomstscenario te kiezen, maar dat kan ook door in regionaal verband naar tennis te kijken. Er zijn ten slotte veel tennisverenigingen in de regio. De tennisontwikkelingen in de aangrenzende gemeenten zijn in dit rapport niet meegenomen, maar het is aan te raden dit na te vragen bij de collega gemeenten en/of verenigingen. Het zou interessant zijn om te bekijken hoe de tennissport in de regio voor de toekomst kan worden geborgd.

Reactie van besturen van verenigingen op de scenario's

Bovenstaande scenario's zijn in een gezamenlijk overleg met de besturen van TC Ruiver en TC 't Bronshout besproken. Beide verenigingen geven aan dat het belangrijkste is om de tennissport in de gemeente Beesel te behouden. Hierbij hebben zij zich ook uitgesproken over de scenario's, waarbij het scenario *één vereniging twee kernen* door beiden als niet wenselijk wordt gezien, omdat dit maar een beperkte winst oplevert.

TC 't Bronshout heeft zich nadrukkelijk uitgesproken voor het scenario *handhaven van twee verenigingen*. De vereniging gelooft op dit moment niet in het samengaan tot één vereniging, omdat dan het behoud van leden in geding is. TC 't Bronshout geeft aan dat de binding van de leden met het eigen dorp dusdanig groot is, dat bij fusie een hoop leden zouden stoppen. Samenwerking wordt wel als meerwaarde gezien. Enerzijds gaat dit om samenwerking met de tennisverenigingen TC Ruiver en TC Swalmen, anderzijds om samenwerking met andere verenigingen in de kern Beesel.

Voor TC Ruiver heeft het scenario *handhaven van twee verenigingen* ook de voorkeur, waarbij ze wel open staan voor een samenwerking met andere verenigingen in de kern Reuver of zelfs een volledige samenwerking met TC 't Bronshout, omdat ze bewust zijn van het feit dat ze anders in de nabije toekomst een 'risicovereniging' zullen blijven. TC Ruiver geeft daarbij nadrukkelijk aan dat een volledige samenwerking alleen organisch (in een groeimodel) tot stand kan komen en het vooral niet opgelegd mag worden. Qua banen ziet TC Ruiver momenteel geen reden om 2 banen af te stoten, omdat dat geen wezenlijke besparing oplevert.

Bijlage 1

Demografische ontwikkelingen gemeente Beesel

1.1 Bevolkingsprognose Beesel

Gemeente Beesel	2014		2030		Toename	
	absoluut	relatief	absoluut	relatief	absoluut	relatief
Bevolking op 1 januari						
0 tot 10 jaar	1.336	9,8%	1.205	9,2%	-131	-9,8%
10 tot 20 jaar	1.637	12,0%	1.212	9,3%	-425	-26,0%
20 tot 35 jaar	2.024	14,9%	1.905	14,6%	-119	-5,9%
35 tot 50 jaar	2.825	20,7%	2.076	15,9%	-749	-26,5%
50 tot 65 jaar	3.156	23,2%	2.658	20,4%	-498	-15,8%
65 tot 80 jaar	2.050	15,1%	2.821	21,6%	771	37,6%
80 jaar en ouder	589	4,3%	1.163	8,9%	574	97,5%
Totaal	13.617	100,0%	13.040	100,0%	-577	-4,2%

Bron: CBS Statline en Etil Progneff, meest actuele prognose bevolking gemeente via www.neimed.nl d.d. 30 november 2015. Doorrekening Huis voor de Sport Limburg.

1.2 Beesel in Limburg

Bevolking op 1 januari, toename 2014-2030	Beesel	Limburg	Noord-Limburg	Midden-Limburg	Westelijke Mijnstreek	Parkstad Limburg	Maastricht en Mergelland
0 tot 10 jaar	-9,8%	-2,0%	-1,2%	-1,9%	-8,2%	-13,1%	16,4%
10 tot 20 jaar	-26,0%	-22,1%	-20,8%	-20,5%	-28,2%	-19,0%	-24,9%
20 tot 35 jaar	-5,9%	-13,6%	-7,1%	-10,4%	-17,1%	-22,5%	-12,9%
35 tot 50 jaar	-26,5%	-17,6%	-18,6%	-17,4%	-24,2%	-20,2%	-7,7%
50 tot 65 jaar	-15,8%	-20,7%	-14,6%	-17,3%	-24,5%	-24,9%	-24,9%
65 tot 80 jaar	37,6%	29,9%	36,8%	33,9%	28,6%	25,8%	23,0%
80 jaar en ouder	97,5%	69,8%	85,3%	83,6%	64,4%	50,7%	65,5%
Totaal	-4,2%	-5,1%	-1,9%	-2,4%	-9,2%	-9,7%	-3,9%

Bron: CBS Statline en Etil Progneff, meest actuele prognose bevolking gemeente via www.neimed.nl d.d. 30 november. Doorrekening Huis voor de Sport Limburg.

1.3 Prognose per kern

Beesel (kern)	2014		2030		Toename	
	absoluut	relatief	absoluut	relatief	absoluut	relatief
Bevolking op 1 januari						
0 tot 10 jaar	200	8,1%	190	8,7%	-10	-5,0%
10 tot 20 jaar	310	12,6%	175	8,0%	-135	-43,5%
20 tot 35 jaar	310	12,6%	305	14,0%	-5	-1,6%
35 tot 50 jaar	515	20,9%	320	14,7%	-195	-37,9%
50 tot 65 jaar	640	25,9%	475	21,8%	-165	-25,8%
65 tot 80 jaar	370	15,0%	500	23,0%	130	35,1%
80 jaar en ouder	125	5,1%	210	9,7%	85	68,0%
Totaal	2.470	100,0%	2.175	100,0%	-295	-11,9%

Bron: CBS Statline en Etil Progneff, meest actuele prognose bevolking gemeente via www.neimed.nl d.d. 30 november 2015.
Doorrekening Huis voor de Sport Limburg.

Offenbeek	2014		2030		Toename	
	absoluut	relatief	absoluut	relatief	absoluut	relatief
Bevolking op 1 januari						
0 tot 10 jaar	570	11,6%	540	11,0%	-30	-5,3%
10 tot 20 jaar	660	13,4%	505	10,3%	-155	-23,5%
20 tot 35 jaar	755	15,3%	860	17,6%	105	13,9%
35 tot 50 jaar	1.125	22,9%	790	16,1%	-335	-29,8%
50 tot 65 jaar	1.055	21,4%	1.015	20,7%	-40	-3,8%
65 tot 80 jaar	630	12,8%	925	18,9%	295	46,8%
80 jaar en ouder	125	2,5%	265	5,4%	140	112,0%
Totaal	4.920	100,0%	4.900	100,0%	-20	-0,4%

Bron: CBS Statline en Etil Progneff, meest actuele prognose bevolking gemeente via www.neimed.nl d.d. 30 november 2015.
Doorrekening Huis voor de Sport Limburg.

Reuver	2014		2030		Toename	
	absoluut	relatief	absoluut	relatief	absoluut	relatief
Bevolking op 1 januari						
0 tot 10 jaar	570	9,2%	480	8,0%	-90	-15,8%
10 tot 20 jaar	660	10,6%	540	9,0%	-120	-18,2%
20 tot 35 jaar	960	15,4%	745	12,4%	-215	-22,4%
35 tot 50 jaar	1.185	19,0%	960	16,0%	-225	-19,0%
50 tot 65 jaar	1.460	23,5%	1.165	19,5%	-295	-20,2%
65 tot 80 jaar	1.050	16,9%	1.400	23,4%	350	33,3%
80 jaar en ouder	340	5,5%	695	11,6%	355	104,4%
Totaal	6.225	100,0%	5.985	100,0%	-240	-3,9%

Bron: CBS Statline en Etil Progneff, meest actuele prognose bevolking gemeente via www.neimed.nl d.d. 30 november 2015.
 Doorrekening Huis voor de Sport Limburg.

Bijlage 2

Dokter Krimp Tennis Beesel

Onderstaand schema geeft inzicht in de huidige ledenaantallen, verdeeld over jeugd en senioren (de cijfers zijn verkregen van de verenigingen). Op basis van Dr. Krimp wordt er vervolgens een doorkijk gemaakt naar de ledenaantallen in 2030. Dr. Krimp is een online hulpmiddel, gebaseerd op de cijfers van Etil, waarmee verenigingen kunnen zien wat de gevolgen zijn van de demografie voor hun ledenaantallen (www.dokterkrimp.nl).

2.1 Ontwikkeling TC Ruiver

Naam Vereniging Leden aantallen	TC Ruiver			
	2015	2020	2025	2030
Totaal aantal leden	176	169	162	155
Leeftijd 5-9 jaar	11	10	10	9
Leeftijd 10-19 jaar	58	54	49	47
Leeftijd 20-39 jaar	30	29	27	24
Leeftijd 40-64 jaar	57	53	49	46
Leeftijd 65+	20	23	27	29

2.2 Ontwikkeling TC 't Bronshout

Naam Vereniging Leden aantallen	TC 't Bronshout			
	2015	2020	2025	2030
Totaal aantal leden	147	140	133	126
Leeftijd 5-9 jaar	11	8	9	9
Leeftijd 10-19 jaar	15	13	9	8
Leeftijd 20-39 jaar	12	13	13	12
Leeftijd 40-64 jaar	75	67	59	50
Leeftijd 65+	34	39	43	47

2.3 Ontwikkeling Tennis Beesel totaal

Naam Vereniging Leden aantallen	Tennis Beesel totaal			
	2015	2020	2025	2030
Totaal aantal leden	323	309	295	281
Leeftijd 5-9 jaar	22	18	19	18
Leeftijd 10-19 jaar	73	67	58	55
Leeftijd 20-39 jaar	42	42	40	36
Leeftijd 40-64 jaar	132	120	108	96
Leeftijd 65+	54	62	70	76

Bijlage 3

Artikel Sportaccom

TENNIS, DE TWEEDE GEORGANISEERDE SPORT VAN NEDERLAND

De KNLTB ziet de ledentallen al een aantal jaar teruglopen, het nationale tenniscentrum wil maar niet van de grond komen en de Nederlandse tennissers en tennisssters spelen een bijrol in het toptennis. Kortom, de tennissport in Nederland heeft even de wind tegen. Maar we moeten niet vergeten dat tennis, na voetbal, nog altijd met afstand de tweede georganiseerde sport van Nederland is. Ter illustratie, er zijn evenveel mensen lid van een tennisvereniging als van alle hockey-, gymnastiek-, korfbal- en handbalverenigingen samen. Tennis doet er dus nog altijd toe. In het recent verschenen brancherapport Tennis in Nederland wordt een inkijkje gegeven in de tennismarkt. Wat hierin opvalt is de grote verantwoordelijkheid die bij sportverenigingen ligt als het gaat om beheer en exploitatie van de accommodaties. In de helft van de gevallen is de vereniging eigenaar van het sportpark en in tweederde van de gevallen verricht de vereniging het dagonderhoud van de banen. De bemoeienis van gemeenten met de tennissport is in vergelijking met andere sporten als voetbal, zwemmen en gymnastiek, zeer gering. Gemeenten beschouwen tennis van oudsher als een elitesport en sturen er bij verenigingen op aan dat ze zelf eigenaar zijn van de accommodatie of kostprijsdekkende tarieven betalen voor de huur van tennisbanen. Als gevolg gaat er per saldo nagenoeg geen gemeenschapsgeld naar tennis. Een groot contrast met voetbal, wat van oudsher te boek staat als volkssport, waar grofweg 90% van de accommodatiekosten worden gedragen door de gemeente. Niettemin weten de tennisverenigingen zich vooralsnog goed staande te houden en geven ze blijk over de capaciteiten te beschikken om exploitatie en beheer van de tennisbanen zelf te verzorgen. Hoewel de kosten voor tennis in vergelijking met andere sporten niet hoog zijn, maakt de beperkte overheidsbijdrage tennis in vergelijking met andere georganiseerde sporten een relatief dure sport voor de sporter. Vermoedelijk als gevolg hiervan kent tennis een beperkte deelname van lage inkomensgroepen. De kracht van tennis is dat het in tegenstelling tot veel andere georganiseerde sporten zowel op de

jeugd als op de ouderen een grote aantrekkingskracht heeft. Daarbij speelt mee dat de sport een lage instapdrempel kent en op ieder niveau en met een redelijke mate van flexibiliteit beoefend kan worden. Deze aantrekkingskracht op jeugd en ouderen maakt, samen met de goede geografische spreiding van de 1.650 tennisaccommodaties in Nederland en overwegend goed uitgeruste clubhuizen, dat de tennisverenigingen van toegevoegde waarde kunnen zijn voor het lokale beleid, bijvoorbeeld voor het activeren van inactieve ouderen. Tennisaccommodaties zijn veelal nabij gelegen en bieden goede mogelijkheden om ingezet te worden voor samenwerkingen met onderwijs en zorg, en binnen de bredere taakstellingen van de decentralisaties. Aanleiding genoeg om als gemeente, meer dan in het verleden, de ogen te openen voor de tennisverenigingen en deze nadrukkelijk te omarmen in het beleid. Er lijkt genoeg potentie te zijn om de lijn naar boven weer in te zetten. Wel blijft zich bij mij de vraag opdringen hoe tennis ervoor had gestaan als het ook de overheidssteun had ontvangen die andere georganiseerde sporten, zoals voetbal en gymnastiek, krijgen. Zouden we er dan net zo goed op staan als Australië met ongeveer de helft meer leden per 10.000 inwoners en een flinke afvaardiging van top 100 spelers? Het lijkt me een experiment waard. In de ene helft van het land tennis zwaar gaan steunen vanuit de overheid en in de andere helft niet, en dan kijken of de steun van de overheid er toe doet. Ik ben benieuwd.

Remco Hoekman is senior onderzoeker bij het Mulier Instituut en verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

“HOE HAD ONS TENNIS ERVOOR GESTAAN ALS HET EVENVEEL OVERHEIDSSTEUN HAD ONTVANGEN ALS VOETBAL EN GYMNASSTIEK?”

sportaccom » december 2014 »
nummer 6

Bijlage 4 Tennisverenigingen in regio

Accommodatie Limburg
viewer

GO FOR GOLD
haal het beste uit jezelf

HUIS VOOR DE SPORT LIMBURG

MEDE GEFINANCIERD DOOR: provincie limburg

<p>1. T.C. De Snelle Sprong</p> <p>2. L.T.V. Kessel</p> <p>3. Landal De Lommerbergen (niet toegankelijk)</p> <p>4. T.C. Ruiver</p> <p>5. L.T.V. Neer</p>	<p>6. T.C. 't Brônshout</p> <p>7. Sportcentrum Swalmen (is tennishal, geen vereniging)</p> <p>8. T.C. Swalmen</p> <p>9. T.V. Napoleon</p>
--	---

Bron: Accommodatieviewer Limburg, www.goforgoldkenniscentrum.nl, bekende gegevens d.d. 30 november 2015.

© Huis voor de Sport Limburg, Go for Gold Kenniscentrum 2015.

Disclaimer: Fouten en onvolledigheden voorbehouden. Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

Bijlage 5

Ligging banen

De 6 banen van de TC Ruiver liggen in richting west-oost in open veld zonder hoge bebossing. Dit geeft inderdaad bij een laagstaande zon enige problemen. Een vergelijk met aantal andere tennisverenigingen in Limburg levert het volgende beeld op:

Tennisclub	Aantal banen	Ligging	Aantal banen	Ligging
TC Ruiver	6	W-O		
TC Bronshout	4	N-Z		
TV Elsloo	6	N-Z		
BRZ Beek	9	NO-ZW		
TV Rapid	6	N-Z		
TV Ubach o Worms	6	N-Z		
TC Nieuwenhagen	8	N-Z		
TC Helios	6	NW-ZO		
TV Hulsberg	3	NW-ZO	2	ZW-NO
TC Brunssum	7	NW-ZO		
TV Maasniel	6	N-Z		
NIP Roermond	11	N-Z		
TC Venlo	10	N-Z	3	NW-ZO
TV Velden	6	N-Z		
TC Venray	9	N-Z		

Opvallend is dat alleen de tennisbanen van TC Ruiver in de richting west-oost zijn aangelegd. Dit is gezien de open ligging wel een reëel probleem. De overige tennisparken in Limburg hebben over het algemeen vooral een noord-zuid ligging, waardoor dit probleem niet speelt.

Bijlage 6 Subsidieregeling

Energiebesparing en duurzame energie sportaccommodaties

Wat is het doel van de regeling en wie stelt de subsidie beschikbaar?

Energiebesparing. Daartoe wordt bijgedragen aan investeringen in energiebesparing en toepassing van duurzame energie ten behoeve van sportaccommodaties. De subsidieregeling draagt bij aan de besparingsdoelen van het Nationaal Energie-Akkoord, door het benutten van het potentieel aan energiebesparing bij sportverenigingen en -stichtingen. De regeling kan als compensatie/opvolging van de 'teruggaveregeling ecotaks' worden gezien.

Het subsidiebudget is afkomstig van het ministerie van VWS, maar de subsidieregeling valt onder de Kaderwet EZ-subsidies. Aanvragen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (zie hieronder).

Wat is de aanvraagtermijn?

4 januari 2016 9:00 - 31 december 2016, 17:00.

Wie kan aanvragen en onder welke voorwaarden?

Sportverenigingen en sportstichtingen "aangesloten bij NOC*NSF" (bedoeld wordt waarschijnlijk 'aangesloten bij een NOC*NSF-lid'). Voorwaarde is dat de energierekening én de te subsidiëren investeringen van rekening van aanvrager worden afgeschreven. Er moet een overeenkomst met een leverancier liggen voor de aanschaf van energiebesparende maatregel. Deze mag niet ouder zijn dan 1 september 2015. De eigenaar van de plaatsingslocatie moet toestemming hebben verleend.

Het is mogelijk dat een aanvraag door een intermediair namens een sportvereniging of -stichting wordt ingediend. Denk aan een collectieve aanvraag door een bond. De subsidie komt echter direct terecht bij de vereniging: deze is gekoppeld aan specifieke investeringen voor specifieke accommodaties.

Wat wordt gesubsidieerd?

Aanschaf van nieuwe apparatuur of installaties gericht op energiebesparing. Denk aan LED-verlichting, warmtepompen, isolatie, zonnepanelen en -boilers. Er is een uitgebreide 'maatregellijst' beschikbaar met technische specificaties, klik [hier](#). Arbeidskosten zijn niet-subsidiabel. De maatregelen moeten binnen een jaar na het besluit tot subsidieverlening worden geplaatst. Lukt dit niet dan moet het gemeld worden bij RVO.

Wat is de hoogte van het subsidiebedrag?

De subsidiabele kosten moeten tenminste € 3.000,- bedragen. Het subsidiepercentage voor sportverenigingen is 30% en voor sportstichtingen 15% van deze kosten (verschil vanwege andere btw-plicht). Per maatregel kan éénmaal subsidie worden verleend. Een aanvrager mag wel meerdere aanvragen indienen voor verschillende maatregelen, tot een maximum van € 125.000,-. Er is € 6 miljoen beschikbaar. Ook wordt het mogelijk voor verenigingen om bij de [Stichting Waarborgfonds Sport](#) een borgstelling te krijgen voor een lening waarmee zij de investering kunnen doen. Er is een mogelijkheid voor een '[bonus](#)' voor gegeven energieadvies bij de aangevraagde maatregel.

Waar aanvragen?

Via het e-loket van RVO. Alle informatie via [deze site](#).